

Ježíš v Prvním listu Petrově

Texty na tento týden

1Pt 1,3.4.10–13.18–21; 2,21–25; 2Pt 1,8.14.16

Základní verš

„On ,na svém těle vzal naše hříchy‘ na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti. Jeho rány vás uzdravily.“ (1Pt 2,24.25)

Je zřejmé, že bez ohledu na kontext a různé konkrétní problémy, na které Petr reagoval, tak se vždy ve svém listu zaměřoval především na Ježíše. Kristus je přítomen ve všem, co Petr napsal. Je „zlatou nití“, která se vine celým listem.

Petr začal svůj první list tím, že je „apoštolem Ježíše Krista“. Končí ho pak slovy: „Pokoj všem vám, kteří jste v Kristu“ (1Pt 5,14). Ježíš Kristus je klíčovým tématem. Ve svém prvním listu Petr zdůrazňuje, že Ježíš za nás zemřel. Popisuje jeho velké utrpení, které je určitým vzorem pro jeho následovníky. Píše však i o Ježíšově vzkříšení a jeho významu pro nás. A nakonec o Ježíši mluví nejen jako o Mesiáši (tedy Kristu, Pomazaném), ale také jako o Božím Mesiáši. V Prvním listu Petrově je několikrát zdůrazněno božství Ježíše Krista. Je Bohem, který přišel v lidském těle, žil na zemi a zemřel – abychom mohli mít naději a zaslíbení věčného života.

Tento týden budeme v Prvním listu Petrově odhalovat to, co nám zjevuje o Ježíši Kristu.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Ježíš, oběť za nás

¹⁸Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, ¹⁹nýbrž převzácnou krví Kristovou. On jako beránek bez vady a bez poskvrny ²⁰byl k tomu předem vyhlédnut před stvořením světa... (1Pt 1,18–20)

Osobní studium

Jedním ze základních témat Bible – a možná tím nejzákladnějším – je Boží snaha zachránit padlé lidstvo. Od pádu Adama a Evy v knize Genesis až po pád Babylonu v knize Zjevení je v Bibli různými způsoby zjeveno Boží jednání, kterým zachraňuje, „co zahynulo“ (L 19,10). A toto téma se objevuje i v Petrových listech.

Co znamená podle 1Pt 1,18–20 a Ko 1,13.14 být vykoupený a jak s tím souvisí krev?

V 1Pt 1,18–20 jsou v souvislosti s našim vykoupením zdůrazněny dva klíčové obrazy: vykoupení a zvířecí oběť.

O „vykoupení“ se v Bibli mluví v různých významech. Například prvorozený oslík (který nemohl být přinesen jako oběť) a prvorozený syn (Ex 34,19.20) byli vykoupeni zástupným obětováním beránka. Peníze mohly být použity jako výkupné za to, co člověk prodal, když zchudl (Lv 25,25.26). I otrok mohl být vykoupen (Lv 25,47–49). V Prvním listu Petrově se jako jeho čtenáři dozvídáme, že jsme byli „z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců“ vykoupeni – a to ničím menším než „převzácnou krví Kristovou“, který byl „jako beránek bez vady a bez poskvrny“ (1Pt 1,19). Obraz beránka nás odkazuje na zvířecí oběti.

Petr tímto způsobem spojuje Kristovu smrt se smrtí obětních zvířat ve Starém zákoně. Hříšník měl do svatostánku přivést beránka bez vady. Potom položil ruce na zvíře (Lv 4,32.33). Zvíře bylo poté zabito a částí jeho krve byly pomazány rohy oltáře, zbytek byl vylit k jeho základům (Lv 4,34). Smrt obětních zvířat přinášela „smíření“ pro toho, kdo oběť přinášel (Lv 4,35). Petr zdůrazňuje, že Ježíš zemřel za nás (místo nás) a že jeho smrt nás vykoupila z předcházejícího způsobu života a ze zkázy, která na nás čekala.

Aplikace

Bible odhaluje, že naší jedinou nadějí na záchranu je zástupný trest (smrt), který na našem místě podstoupil Ježíš. Co ti tato skutečnost říká o naší úplné závislosti na Bohu? Jak se tato závislost projevuje ve tvém životě?

Kristovo utrpení

²¹K tomu jste přece byli povoláni; vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích. ²²On „hříchu neučinil a v jeho ústech nebyla nalezena lest“. ²³Když mu spílali, neodplácel spíláním; když trpěl, nehrozil, ale vkládal vše do rukou toho, jenž soudí spravedlivě. ²⁴On „na svém těle vzal naše hříchy“ na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti. ²⁵„Jeho rány vás uzdravily.“ Vždyť jste „bloudili jako ovce“, ale nyní jste byli obráceni k pastýři a strážci svých duší. (1Pt 2,21–25)

Osobní studium

Křesťané často v souvislosti s Kristovým utrpením mluví o „pašijovém týdnu“. Slovo „pašije“ pochází z řeckého „pascho“ – „trpět“. Pašijovým týdnem se pak označuje poslední týden Ježíšova života, který začíná slavnostním vstupem do Jeruzaléma. I Petr se věnuje tématu Kristova utrpení.

Na které části z Izajáše odkazuje Petr (1Pt 2,21–25; Iz 53,1–12)? Co tyto texty říkají o Ježíšově utrpení, které snášel pro naši záchranu? Jaký význam mají pro tvé chápání Ježíšovy oběti?

Ježíšovo utrpení mělo svůj důležitý smysl. „On ,na svém těle vzal naše hříchy‘ na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti“ (1Pt 2,24). Hřích přináší smrt (Ř 5,12). Jako hříšníci si zasloužíme smrt. Ale dokonalý Ježíš, který „hříchu neučinil a v jeho ústech nebyla nalezena lest“ (1Pt 2,22), zemřel místo nás. Právě proto máme zaslíbení záchranu a věčného života.

Co říká Iz 53,1–12 o Ježíšově utrpení v souvislosti s naší záchranou? Co je možné se na základě těchto textů dozvědět o Božím charakteru?

„Satan Ježíše vytrvale pokoušel. Spasitel neviděl za hranice hrobu. Naděje mu nedávala jistotu vítězství nad smrtí ani nezaručovala, že Otec jeho obět přijme. Kristus se bál, že hřích se Bohu natolik protíví, že by jejich odloučení mohlo být věčné. Pociťoval úzkost, která se zmocní hříšných lidí, až se za ně milost přestane přimlouvát. Vědomí hříchu, který obracel Otcův hněv proti němu jako zástupci člověka, ztěžovalo Kristu jeho úděl natolik, že mu puklo srdce.“ (DA 753; TV 484)

Aplikace

Jaká je tvoje odpověď na to, co pro tebe udělal Ježíš? Jak můžeš následovat „příklad“ (1Pt 2,21), který nám dal Ježíš?

Ježíšovo vzkříšení

³Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději. ⁴Dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí je připraveno pro vás v nebesích. ... ²¹Skrze něho věříte v Boha, který ho vzkřísil z mrtvých a dal mu slávu, takže se vaše víra i naděje upíná k Bohu. (1Pt 1,3.4.21)

Osobní studium

Jaká velká naděje je zmíněna v 1Pt 1,3.4.21; 3,21; J 11,25; Fp 3,10.11 a Zj 20,6? Na koho a na jaké období se tyto události vztahují?

Petr adresuje svůj první list těm, kteří trpí pro svou víru v Ježíše. Je proto srozumitelné, proč Petr hned na začátku svého listu napřimuje pozornost svých čtenářů na naději, která na ně čeká. Zdůrazňuje, že křesťanská naděje je živou nadějí, protože spočívá na vzkříšeném Kristu (1Pt 1,3). Právě díky Ježíšovu vzkříšení se křesťané mohou těšit na „dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí“ (1Pt 1,4). Jinými slovy, bez ohledu na to, do jak zlé situace se zde na zemi dostaneme, tak se můžeme vírou upínat k tomu, co nás na konci čeká.

Ježíšovo vzkříšení z mrtvých je pro nás zárukou, že i my můžeme být vzkříšeni (1K 15,20.21). Apoštol Pavel k tomu dodává: „Jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak je naše zvěst klamná, a klamná je i vaše víra“ (1K 15,14). Ale protože Ježíš byl vzkříšen z mrtvých, tak má moc porazit samotnou smrt. Právě proto má křesťanská naděje svůj základ v historické události Ježíšova vzkříšení. Jeho vzkříšení je podstatou našeho vzkříšení na konci času.

Kde bychom byli bez této naděje a tohoto zaslíbení? Vše, co pro nás Ježíš vykonal, má své vyvrcholení právě v zaslíbení vzkříšení.

„Smrt pro věřícího člověka mnoho neznamena. Kristus o ní hovoří jako o nepatrném okamžiku. ‚Kdo zachová mé slovo, nezemře navěky... neokusí smrti navěky‘ (J 8,51.52). Pro křesťana je smrt jen spánkem, chvílí ticha a tmy. Život je skryt s Kristem v Bohu, a ‚až se ukáže Kristus, náš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě‘ (Ko 3,4). ... Při jeho druhém příchodu však uslyší jeho hlas všechny Boží děti a vyjdou ze svých hrobů k slávě nesmrtelného života.“ (DA 787; TV 502.503)

Aplikace

Uvažuj o definitivnosti smrti z pohledu člověka. Samotná smrt je drsná, krutá, nesmiřitelná a bolestivě reálná. Čím je z tohoto pohledu pro tebe naděje na vzkříšení? V čem je zaslíbení vzkříšení nezaměnitelné s žádným dalším zaslíbením?

Ježíš jako Mesiáš

¹⁰Toto spasení hledali a po něm se ptali proroci, kteří prorokovali o milosti, která je vám připravena; ¹¹zkoumali, na který čas a na jaké okolnosti ukazuje duch Kristův v nich přítomný, když předem svědčí o utrpeních, jež má Kristus vytrpět, i o veliké slávě, která potom přijde. ¹²Bylo jim zjeveno, že tím neslouží sami sobě, nýbrž vám; ti, kdo vám přinesli evangelium v moci Ducha svatého, seslaného z nebes, zvěstovali vám nyní toto spasení, které i andělé touží spatřit. ¹³Odhodlaně se tedy připravte ve své mysli, buďte strážliví a celou svou naději upněte k milosti, která k vám přichází ve zjevení Ježíše Krista. (1Pt 1,10–13)

Osobní studium

Jedním z nejdůležitějších okamžiků Ježíšovy pozemské služby na zemi byla odpověď na otázku, za koho jej považují učedníci. Petr tehdy prohlásil: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého“ (Mt 16,16). Slovo Kristus (v řečtině „christos“) znamená „Pomazaný“, „Mesiáš“ (z hebrejského „mašiach“). V hebrejštině toto slovo pochází ze slovního základu, který znamená „pomazat“, ve Starém zákoně se objevuje v různých kontextech. (Je použito dokonce i v případě pohanského krále Kýra – Iz 45,1.) Tím, že Petr nazval Ježíše Mesiášem (Kristem), tak ho ztotožnil s ideálem Božího vůdce, který je odvozen z hebrejských Písem.

Co říkají následující verše o Mesiáši nebo Pomazaném? Co kontext naznačuje o významu těchto vyjádření? Jak Petr mohl rozumět významu slova Mesiáš?

Ž 2,2

Ž 18,51

Da 9,25

Iz 45,1

Přestože Petra inspiroval v jeho vyjádření, že Ježíš je Mesiáš, přímo nebeský Otec (Mt 16,16.17), tak je pravděpodobné, že nerozuměl přesně tomu, co to znamenalo. Nechápal přesně, kdo je Mesiáš, jaká úloha před ním stojí ani to, jaký způsobem naplní své poslání.

Petr nebyl v tomto nedostatku porozumění osamocen. O očekávaném Mesiáši měli Izraelci různé představy. Ani výše uvedené texty neposkytují úplný obraz o tom, kdo je Mesiáš a Pomazaný – i když mnohé naznačují.

V J 7,40–42 je shrnuto, co se od budoucího Mesiáše očekávalo: Bude potomkem krále Davida a bude z Betléma (Iz 11,1–16; Mi 5,1). Lidové představy v tehdejší době od Mesiáše očekávaly, že bude dělat to, co David: porazí nepřátele izraelského národa. Nikdo neočekával, že Mesiáše nakonec Římané ukřižují.

Při psaní svých listů rozuměl Petr již mnohem více poslání Ježíše jako Mesiáše. (Ve svých listech mluví o Ježíši jako o Kristu více než patnáctkrát.) Petr pochopil, co Ježíš pro celé lidstvo učinil.

Aplikace

Co očekáváš od Ježíše ty osobně? Kdy hrozí nebezpečí, že se tvá očekávání dostanou do rozporu s realitou? Co můžeš udělat pro to, aby se to nestalo?

Ježíš a božství Mesiáše

Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději. (1Pt 1,3)

⁸Máte-li tyto vlastnosti a rozhodnutí-li se ve vás, nezůstanete v poznání našeho Pána Ježíše Krista nečinní a bez ovoce. ... ¹⁴Vím totiž, že je budu muset brzo opustit, jak mi to dal poznat náš Pán Ježíš Kristus. ... ¹⁶Nedali jsme se vést vymyšlenými bájemi, ale zvěstovali jsme vám moc a slavný příchod našeho Pána Ježíše Krista jako očiti svědkové jeho velebnosti. (2Pt 1,8.14.16)

Osobní studium

Petr nejen vyznal, že Ježíš je Mesiáš, ale také věděl, že Ježíš je Pán. V době vzniku jeho listů byl Petr přesvědčen, že Mesiáš je samotný Bůh. A i když slovo „pán“ může mít i světský význam, v biblickém chápání je slovo „Pán“ jasným odkazem k božství. V 1Pt 1,3 a 2Pt 1,8.14.16 Petr mluví o Ježíši Kristu (Mesiáši) jako o Pánu a samotném Bohu.

Podobně jako jiní autoři Nového zákona, tak i Petr popisuje vztah mezi Ježíšem a Bohem slovy Otec a Syn. Například v 1Pt 1,3 Petr píše: „Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista.“ Ve 2Pt 1,17 pak mluví o Ježíši jako o „milovaném Synovi“ Boha Otce. Ježíšova autorita jako Pána – stejně tak jeho nebeský status – pochází z mimořádného vztahu, který měl s Bohem Otcem.

Co texty v 2Pt 1,1; J 1,1 a 20,28 říkají o Ježíšově božství? Proč je důležité vnímat Ježíše jako Boha?

Apoštol Petr začíná svůj druhý list slovy: „Šimon Petr, služebník a apoštol Ježíše Krista, těm, kdo dosáhli stejně vzácné víry jako my díky spravedlnosti našeho Boha a Spasitele Ježíše Krista“ (2Pt 1,1). Co znamená slovní spojení „našeho Boha a Spasitele Ježíše Krista“? V řečtině je použit stejný člen u slov Bůh a Spasitel. To znamená, že slova „Bůh“ i „Spasitel“ se vztahují k osobě Ježíše. Tento text je považován za jedno z nejjasnějších novozákonních vyjádření Ježíšova božství.

Prvotní křesťané měli problém chápat skutečnou podstatu Krista. Postupně se však v Novém zákoně objevují jednotlivé charakteristiky a důkazy o tom, kým vlastně Kristus byl. Podobně jako ostatní autoři Nového zákona, i Petr dělá ve svých listech jasný rozdíl mezi Otcem, Synem a Duchem svatým (například Otec – Syn: 1Pt 1,3; 2Pt 1,17; Duch svatý: 1Pt 1,12; 2Pt 1,21). Současně však připisuje Ježíši stejné božské atributy jako Duchu svatému. Postupem času se v mnohých diskuzích v církvi rozvinulo učení o Trojici, které se snaží – tak, jak to je v rámci našeho uvažování možné – vysvětlit podstatu božské přirozenosti. Adventisté sedmého dne zařadili učení o Trojici mezi svých 28 věroučných výroků. I proto vnímáme u Petra jasné představení Ježíše nejen jako Mesiáše, ale jako Boha samotného.

Aplikace

Když uvažuješ o životě a smrti Ježíše a uvědomíš si, že je Bohem, co ti to říká o podstatě a charakteru Boha, kterému sloužíš? Proč bys ho měl milovat a důvěřovat mu?

Podněty k zamýšlení

„Křesťanská církev vděčí za své pojmenování řeckému ekvivalentu ‚Christos‘ hebrejského ‚Mašiah‘ – Mesiáš, Pomazaný. Toto hebrejské slovo se vztahuje na postavu zachránce, jehož očekávali Židé a jenž měl uvést nový věk pro Boží lid. Hebrejský i řecký výraz je odvozený od slovního základu ‚pomazat‘. Tím, že novozákonní autoři nazývají Ježíše jako Krista, tak odkazují k tomu, že byl oddělen pro významnou úlohu. Titul Kristus se v Novém zákoně objevuje více než pětsetkrát. A přestože mezi Ježíšovými následovníky existovalo několik různých vnímání mesiášství, všeobecně byl v průběhu prvního století vnímán Mesiáš mezi Židy jako ten, který měl mimořádný vztah s Bohem. Právě on měl uvést konec věku, po němž bude nastoleno Boží království. On byl ten, jehož prostřednictvím se Bůh ‚prolomí‘ do dějin (zjeví se), aby vysvobodil svůj lid. Ježíš přijal titul Mesiáš, ale nevyžadoval u učedníků, aby ho používali. Tento titul totiž v sobě nesl politický podtón, takže jeho používání bylo problematické. Přestože se Ježíš zdráhal veřejně odhalit své poslání, nenapomenul ani Petra (Mt 16,16.17), ani Samařanku (J 4,25.26), když použili titul Mesiáš. Ježíš věděl, že je Mesiáš, jak vyplývá z Mk 9,41, kde jsou zaznamenána Ježíšova slova o podání vody některému z jeho následovníků: ‚Kdokoli vám podá číši vody, protože jste Kristovi, amen, pravím vám, nepřijde o svou odměnu.‘“ (12 BC 165)

Otázky k rozhovoru

1. *Co podle Iz 53,1–12 pro nás Kristus udělal? Podle čeho je možné rozoznat, že Ježíš zemřel místo nás?*
2. *V průběhu dějin mnozí vládcové nebo duchovní osobnosti zneužívali biblické zaslíbení věčného života, aby lidmi mohli manipulovat a utlačovat je. Říkali: Ano, život je tady a nyní těžký, ale zaměřte se na to, co Bůh zaslíbil, až přijde jeho království. Protože zneužívali jasnou pravdu, která je obsažena v Bibli, tak mnozí odmítli křesťanské přesvědčení o posmrtném životě. Místo toho vnímají toto zaslíbení jen jako nějaký trik či výmysl, který používají vládky k utlačování poddaných. Jak byste odpověděli na toto obvinění?*
3. *Uvažujte společně o vašich odpovědích na otázku, která byla uvedena ve čtvrté části: Když se zamýšlíme nad životem a smrtí Ježíše a uvědomíme si, že je Bohem, co nám to říká o podstatě a charakteru Boha, kterému sloužíme? Proč bychom jej měli milovat a důvěřovat mu? Proč je Ježíšovo božství a to, co tato skutečnost zjevuje, dobrou zprávou?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy: